

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๔

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๖๒๖

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูข้าว

๑. สถานการณ์การปลูกข้าว

พื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ๗๕ จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น ๕๑,๖๘๑,๙๒๓ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวที่สำคัญ

๒.๑ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๔๔๒.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๒,๔๘๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๙๒๒.๕๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๑.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	ไม่พบการระบาด
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๔๔๑.๕๐ ไร่

๒.๒ เพลี้ยกระโดดหลังขาว พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๗,๗๓๔.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๓.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗,๗๒๑.๐๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๑.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๖,๙๓๐.๐๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๘๐๓.๐๐ ไร่

๒.๓ เพลี้ยไฟ พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๖๐.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๐.๐๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๖๐.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	ไม่พบการระบาด
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	ไม่พบการระบาด

๒.๔ หนอนกอข้าว พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๔๗.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๔.๐๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๒๙.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๕.๐๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๑๓.๐๐ ไร่

๒.๕ หนอนห่อใบข้าว พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๙๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙๖.๐๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	ไม่พบการระบาด
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๑๕.๐๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๘๓.๐๐ ไร่

๒.๖ หนอนกัดใบข้าว พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๗๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗๘.๐๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	ไม่พบการระบาด
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	ไม่พบการระบาด
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๗๘.๐๐ ไร่

๒.๗ แมลงสิง พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๓๙.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๓๐.๐๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	ไม่พบการระบาด
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	ไม่พบการระบาด
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๓๙.๐๐ ไร่

๒.๘ โรคไหม้ข้าว พื้นที่ระบาด ๑๓ จังหวัด จำนวน ๒๐๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๔.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๗๑.๐๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๒๕.๐๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๑๑๐.๐๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๗๐.๐๐ ไร่

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าว ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว ได้แก่ โรคไหม้ข้าว เพลี้ยกระโดดหลังขาว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนห่อใบข้าว เพลี้ยไฟ และ ศัตรูข้าวอื่นๆ

๓.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช ทั้ง ๙ ศูนย์ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยงผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับใช้ในฤดูกาลใหม่ และรณรงค์ให้สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเกษตรกรทั่วไปนำไปใช้ควบคุม โรค แมลง ศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

๓.๓ ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรสำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดอย่างใกล้ชิด สนับสนุนสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช และแนะนำวิธีการผลิตสารชีวภัณฑ์จากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตรับผิดชอบในพื้นที่ที่พบการระบาดรุนแรงเป็นวงกว้าง

๓.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดและเกษตรอำเภอ ได้ออกตรวจสอบพื้นที่และให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการระบาดและแนะนำวิธีการใช้สารชีวภัณฑ์ วิธีการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ในพื้นที่ที่มีการระบาดเพื่อเป็นการป้องกันกำจัด โรค แมลง ศัตรูข้าว และให้คำแนะนำให้เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยรอบแปลงเพื่อเป็นการตัดวงจรชีวิต และลดปริมาณแหล่งที่อยู่อาศัยของ โรค แมลง ศัตรูพืช ในนาข้าว

๓.๕ สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีการลงพื้นที่สำรวจตรวจสอบและให้คำแนะนำแก่เกษตรกรผู้ประสบปัญหาการระบาดของเพลี้ยกระโดดหลังขาว และให้การสนับสนุนเชื้อราบิวเวอเรียเพื่อใช้ในการป้องกันกำจัดเพลี้ยกระโดดหลังขาวพร้อม แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจและติดตามข่าวสารสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ และหากพบการระบาดของศัตรูพืชให้เกษตรกรแจ้งการระบาดได้ที่สำนักงานเกษตรตำบล อำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัดในพื้นที่

๓.๖ แนะนำให้เกษตรกรรดหวานปุ๋ยในอัตราที่มากเกินไป และแนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ต้านทานโรคไหม้ข้าว เช่น สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๖๐ ปรายจินบุรี ๑ พลายงาม ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก ๑ สุรินทร์ ๑ เหนียวอุบล ๒ สันปาดอง ๑ หางยี ๗๑ เป็นต้น

๓.๗ แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อควบคุมการระบาดของโรคไหม้ข้าว และใช้เชื้อราบิวเวอเรียเพื่อควบคุมการระบาดของหนอนห่อใบข้าว และส่งเสริมให้เกษตรกรทำการสำรวจแปลงนาเพื่อป้องกันการระบาดของโรคแมลงศัตรูข้าวอย่างสม่ำเสมอ

๔. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

ภาคเหนือ ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว หนอนห่อใบข้าว และโรคไหม้ข้าว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระวัง เพลี้ยไฟ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนกอข้าว หนอนห่อใบข้าว และโรคไหม้ข้าว

ภาคกลาง และภาคตะวันออก ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว และโรคไหม้ข้าว

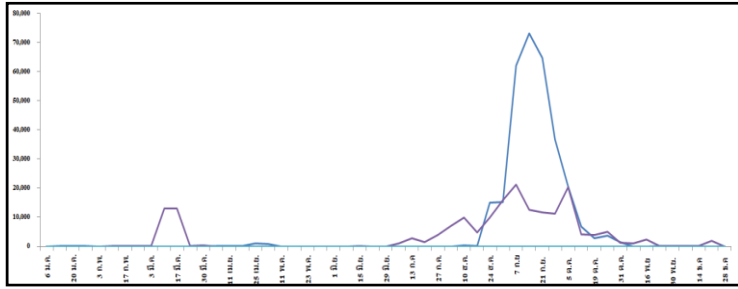
ภาคใต้ ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แมลงสิง หนอนกอข้าว หนอนห่อใบข้าว หนอนกัดใบข้าว และโรคไหม้ข้าว

ภาคตะวันตก ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของศัตรูข้าว

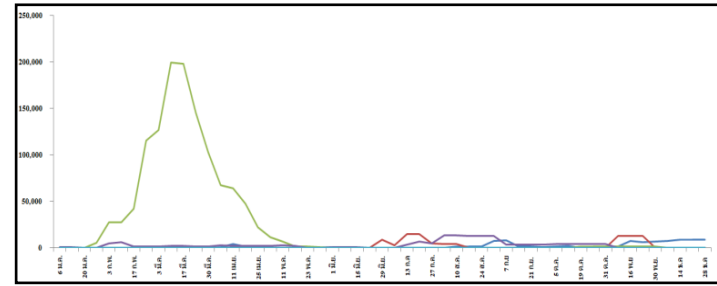
ระหว่างปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

พื้นที่ระบาด (ไร่)

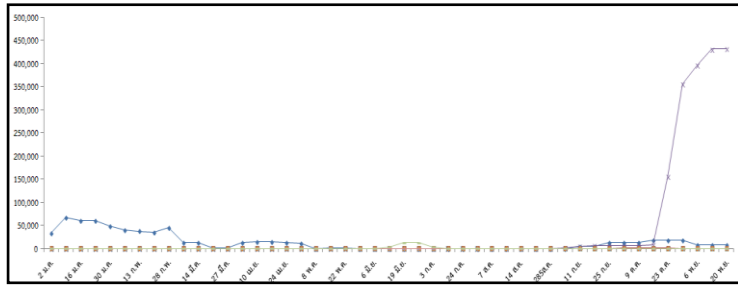
ปี ๒๕๕๙

พื้นที่ระบาด (ไร่)

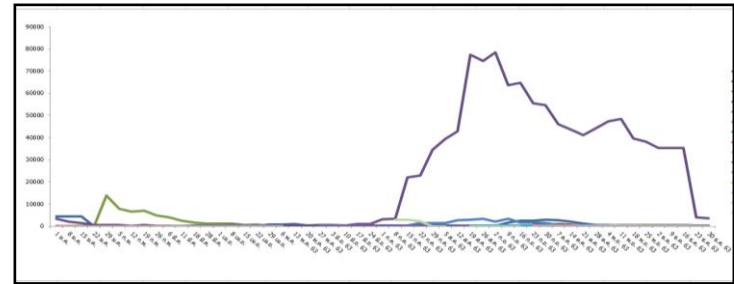
ปี ๒๕๖๐

พื้นที่ระบาด (ไร่)

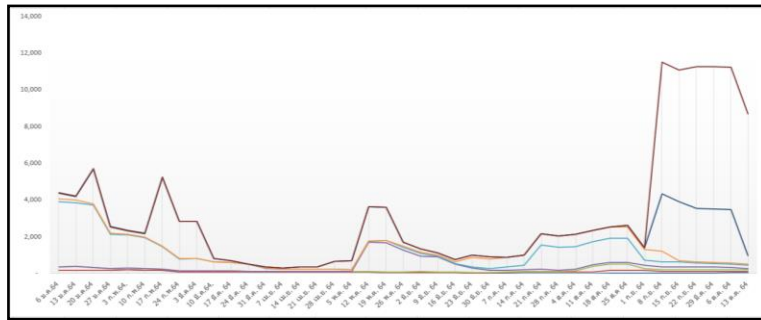
ปี ๒๕๖๒

พื้นที่ระบาด (ไร่)

ปี ๒๕๖๓

พื้นที่ระบาด (ไร่)

ปี ๒๕๖๔

- เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ๔๔๒.๕๐ ไร่
- เพลี้ยกระโดดหลังขาว ๗,๗๓๔.๐๐ ไร่
- เพลี้ยไฟ ๖๐.๐๐ ไร่
- หนอนกอข้าว ๔๗.๐๐ ไร่
- หนอนห่อใบข้าว ๙๘.๐๐ ไร่
- หนอนกัดใบข้าว ๗๘.๐๐ ไร่
- แมลงสิง ๓๙.๐๐ ไร่
- โรคไหม้ข้าว ๒๐๕.๐๐ ไร่